

دستگیر

در امر کانونه
\$1.50

هفته نامه مردم افغانستان

شماره دوازدهم / سال بیست و نهم / اول حمل / ۲۱ مارچ ۲۰۲۱ / شماره مسلسل ۱۰۸۰

در راه یگانگی نه کفر است و نه دین
ای جان جهان تو راه اسلام گزین
یک گام ز خود برون نه و راه ببین
با مار سسیه نشین و با خود منشین
ابوسعید ابوالخیر

افغان مینې مارکیت عرضه کوننده
انواع مواد خوراکه وطنی

یگانه مغازه افغانی
در منطقه واشنگتن بزرگ
که تازه ترین مواد خوراکی، میوه های فصل، نان های تازه وطنی، روت ها، میوه های خشک تازه وارد از افغانستان، و گوشت های تازه مرغ، بره، گوسفند، گوساله و گاو را با بهای مناسب تقدیم می کند
6566 Backlick Rd. Springfield. VA
22150
Tel: 703-644-0186 Cell: 703-499-3313

تاریخچه طبابت در افغانستان

جلد اول و دوم این کتاب تاریخچه شامل ایام زرتشت تا سال های معاصر را با خاطرات دوران محصلی درفاکولته طب دربر دارد، اثر داکتر غلام محمد دستگیر تازه چاپ شده، علاقمندان ودوستان کتاب غرض دسترسی به ان به نشانی های ذیل تماس حاصل نمایند.

اروپا به شماره ۰۶۴۴۴۴۰۶۰

امریکا به ایمیل ادرس

dastageer2008@hotmail.com

لندن ۰۷۸۱۴۳۲۶۴۷۴

بناء، ملکشاہ، حکیم عمر خیام نیشاپوری را (۱۰۴۸-۱۱۳۱) که منجم و ریاضیدان شهر و شاعر متبحر وقت بود، برای تصحیح تقویم مروجہ مؤظف ساخت. او بلاد رنگ با کمک ابوالعباس لوگری، تقویمی را که بعداً بنام تقویم جلالی شهرت یافت به چند نفر دیگر که در رأس شان ابوالفتح عبدالرحمن منصور خازنی بود تدوین کردند.

تقویم جلالی نوروز را با اساس موقعیت نجومی تحویل آفتاب، بروز جمعه نهم رمضان ۴۷۱ هجری قمری مطابق ۱۵ مارچ ۱۰۷۹ م با اول حمل دریافت نموده تا امروز به حیث روز نو سال نو ثابت آگاه داشته اند. تقویم جلالی، سال شمسی را ۳۶۵ روز ۵ ساعت ۴۸ دقیقه و ۵۶ ثانیه بدون سلاید رول و کمپیوتر محاسبه کرده اند.

دراواخر قرن هزده و اوایل قرن نوزده تقویم ترکی رواج یافت که مانند چینا بیهادر نامگذاری ماهها از اسم حیوانات مختلف استفاده میشود ولی محبوبیت کسب نکرد. در آغاز قرن بیست، در افغانستان عزیز، مرحوم شادروان علامه محمود طرزی ناشرومدیر سراج الاخبار از تقویم شمسی در نشر اخبار کار گرفت که بعداً در جریده امان افغان هم ازین روش پیروی شده است. مرحوم مغفور شاه امان الله غازی بود که طی یک فرمان شاهانه استعمال تقویم شمسی را برای امور دفتر داری و رسمیات و ماه های قمری را برای استفاده از روز های دینی و مذهبی امر عینیت فرمودند.

در سابق، منجمان ایرانی تصمیم گرفته بودند که شش ماه اول سال را سی و یک (۳۱) روز، پنج ماه بعدی را سی (۳۰) روز و ماه حوت را در سالهای عادی بیست و نه (۲۹) روز و در سال کبیسه سی (۳۰) روز بپذیرند. افغانها برای اینکه تقویم افغانی از تقویم ایرانی فرق پیدا کند، ماه جوزا را در سال کبیسه سی و دو (۳۲) روز برای چند تعیین نموده بودند.

در سال ۱۳۴۸ هجری شمسی ایران و افغانستان موافقه کردند تا هر دو تقویم یکسان شود. بناء، تقویم منجمین ایرانی از طرف افغانها قبول و قسمیکه امروز مروج است از آن استفاده بعمل میآید. امروز ایرانیها از ماه های قدیمی خود چون فروردین، اردیبهشت، ... و غیره استفاده میکنند و افغانها از ماه حمل، ثور، ... و غیره

سغدیان قدیم، اخیر زمستان را باعزا و ماتمسرای پس سر می گذاشتند. قسمیکه امروز سایکولوژیستها ثابت ساخته اند روزهای کوتاه، کمی آفتاب و تاریکی های دوامدار را یکی از فکتورهای مهم در تأسیس دیرینش میدانند. بدینصورت این عکس العمل سغدیان در اخیر موسم زمستان حاکی از حالت دیرینش شان بوده است. در اخیر ماه ۱۲ (دوازدهم) که آنرا خشوم مینامیدند، همین سغدیاها بودند که برای اموات گذشته خود گریه ها سر میدادند، چهره ها می خراشیدند، خوردنی ها و آشامیدنی ها برای مردگان خود در هر کنج و کنار جا می دادند. و اما به مجرد حلول نوروز همه شادی و خوشحالی ها سر می دادند و جشن ها می گرفتند.

فردوسی در شاهنامه خود درباره نوروز میایی که وی آنرا نوروز جمشیدی یاد کرده است چنین ایاتی دارد:
به فرکیانی یکی تخت ساخت چه مایه بدو گوهر اندر نشاخت
که چون خواستی دیو برداشتی زهامون به گردون برافراشتی
چو خورشید تابان میان هوا نشست بر او شاه فرمان روا
جهان انجمن شد بر تخت او فرو مانده ز فرۀ بخت او
به جمشید برگوهر افشانند مرآن روز را روز نو خواندند
سر سال نو هر مز فرودین بر آسوده از رنج تن، دل زکین
بزرگان به شادی بیاراستند می و جام و رامشگران خواستند
چنین روز فرخ از آن روزگار بمانده از آن خسروان یادگار
و عمر خیام میگوید:

بر چهره گل نسیم نوروز خوش است

در صحن چمن بوی دل افروز خوش است

از دی که گذشت هر چه گویی خوش نیست

خوش باش و ز دی مگو که امروز خوش است (ص ۸)

چمنهای سرسبز و خرم و هوای آزاد میبردند تا از روشنایی آفتاب جهانتاب بهره مند شوند. با پدید آمدن سرما دوباره حیوانات را بطرف طوبله هایشان ره میدادند. قسمیکه گفته آمد آنها شروع بهار ویا گرما را نوروز و شروع زمستان را مهرگان نام داده بودند. جشن نوروزی در عهد اوستا نیز در آغاز ماه حمل یا فروردین تجلیل میشد؛ اما گفته شده است که در نوشته های اوستا از نوروز ذکری بجا نمانده است.

در سال ۶۳۲ م مصادف به یازدهم هجری همزمان جلوس یزدگرد سوم پسر شهریار آخرین شاه ساسانی است، نوروز در ماه جون امروزی که در آن وقت حزیران رومی نام داشت، استقبال میشد. تاریخ یزدگردی از همینجا آغاز میآید. در عصر پادشاهی یزدگرد بود که دانشمندان و علمای وقت دریافتند که هر سال در آخر خود یک روز مکمل را پوره نکرده تنها شش ساعت یا ربع یک شبانه روز را با خود میداشته باشد.

ازینجاست که امروز آن ساعات را باهم یکجا نموده در هر چهار سال یک روز را علاوه نموده انرا سال کبیسه یا سالیکه ۳۶۶ روز دارد، نام داده اند. کبیسه کلمه عربی بوده از فعل عربی کبیس به معنی پر کردن جاه از خاک آمده و برای پر ساختن نقیصه ۱۸ ساعت در آخر سال انتخاب شده است.

در تقویم شمسی هر چهار سال و در قمری هر سه سال یک روز اضافه شده آن سال را سال کبیسه میگویند. ممالک مختلف برای سال کبیسه عنعنات مختلف دارند مثلاً:

* در آیرلند و بریتانیا خانم ها تنها در سال کبیسه به دوست خود پیشنهاد عروسی داده می توانند.

* در فنلند اگر مردی پیشنهاد عروسی یک خانم را درین سال رد میکند باید برایش یک دامن بخرد!

* در فرانسه از سال ۱۹۸۰ به اینطرف یک مجله طنز تنها در روز ۲۹ فبروری چاپ میگردد.

* یونانی ها ازدواج را در سال کبیسه شگون بد می دانند و می کوشند درین سال ازدواج نکنند.

در حوالی ۳۹۲ هجری قمری بود که نوروز به اول حمل تصادف کرد و در سال ۴۶۷ هجری قمری بود که نوروز به ۲۳ حوت یعنی اواخر زمستان تطابق یافت. این رویداد تصادف میکند با سلطنت جلال الدین ملکشاہ سلجوقی (۴۶۵ تا ۴۸۵ هجری قمری) و صدراعظم وی خواجه نظام الملک طوسی (کتاب سیاستنامه را نوشته است) آنها نظر به نداشتن یک تقویم صحیح از دهقانان مالیه لازمه را گرفته نتوانسته رضایت خاطر نداشتند.

داکتر غلام محمد دستگیر برومفیلد، کولورادو

نوروز ۱۴۰۰ خورشیدی

وطنداران گرمای وارجمند، دوستان دانشمندان پر افتخار و خوانندگان عزیز هفته نامه وزین امید، ورود سال نو ۱۴۰۰ شمسی را با عرض سپاس بیکران از ته ای دل برای هریک شما دلبران در هر کجایی که هستید و سکونت دارید تبریک گفته برای خواهران و برادران با شهادت و غیورما در داخل سرزمین قهرمانان تاریخ، یک سال صحتمند، مسرور، با صلح و امنیت تام از دربار الهی (ج) تمنا دارم. ما هر لحظه با ایشان هستیم با گریه اشان میگیریم و به خنده های شان خندان می باشیم.

آیا میدانید که با ورود قرن چهاردهم هجری شمسی خداوند (ج) به یک تعداد ما عمر ذوالقرنین نصیب ساخته است که عرض شکران را بر ما واجب می سازد.

ازینکه جرئت میکنم و در برابر نخبگان ادبیات فارسی دری ما می نویسم به بزرگواری خود مرا به اشتباهاتم متوجه سازند و بر من منت گذارند. در عین حال به روان پاک پروفیسر داکتر احمد جاوید استاد ادبیات دری در لیسه حبیبیه وهم خلیفه صاحب پدر مرحوم نهضت و مرحوم عبدالغفور قرار درود و تهنیت می فرستم و جای شان را از دربار الهی بهشت برین استدعا می دارم. این جنت مکان ها بودند که جسته جسته به مادرباره نوروز درس میدادند، «قرار» مرحوم، فرخی سیستانی را با قصیده بهاریه اش معرفی نمود که آغازش را چنین درسته بود:

چون پرند نیلگون بر روی پوشد مرغزار

پربیان هفت رنگ اندر سرآرد کوهسار

خاک را چون ناف آهوشک زاید بی قیاس

بید را چون پرتوطی برگ روید بی شمار

دوش وقت صبحدم بوی بهار آورد باد

حیذا باد شمال و خرما بسوی بهار

خداوند بر ابرمردان فرهنگی و ادبیات دری ما که حیات دارند صحت کامل و طول عمر نصیب گرداند تا از آثار باقیه شان همیشه مستفید گردیم.

درین نوشته، از تقویم و کبیسه و نوروز و عنعنات مربوط نوروزی آن در روز های پیشین آریایی و روزهای پسین در افغانستان سطری چند خواهیم داشت.

نوروز که بنام روز نو و روز تازه یاد شده است از آمد آمد آن به نام های جشن فروردین (حمل)، جشن بهار و جشن سال نو نزد آریائیان قدیم پیشینیان ما و شما، استقبال میشد. جشن بهاریکی از دو جشن های بزرگ آن عصر زمان بود: مهرگان (جشن خزان) جشن بزرگ دیگر شان بود. در زین الاخبار گردیزی آمده است که یما یا جم خشیه (یمای درخشان را افاده میکنند، که فردوسی بزرگ آنرا جمشید نامید) برای اولین بار جشن نوروزی را جهت ادای سپاس و شکران اینکه مریضی ها و علالت مزاج چند صدساله آریایی ها که توسط سرما ها و گرما های متعدد و پی در پی بر آنها وارد آمده بود و بالاخره رفع گردید، برگزار ساخت.

این جشن بهار بصورت شاندار با محفل دف و چنگ، تیر اندزی و نیزه بازی و پهلوانی استقبال میشد. خواهید شنید کرد که تجلیل این روز کدام روش مذهبی یا غیراسلامی برای افغانستانی هانداشته، در هر وقت زمان از آن باخوشی و مسرت پذیرایی شده، زمامداران وقت از زمینه استفاده کرده خود را با رعایای خویش نزدیکتر ساخته اند.

هزارها سال قبل تنهاد و فصل سرما و گرما تجربه میشد. سر ماده ماه بود گرما دو ماه. بعدها سرما راهفت ماه را پور داده اند. چهار فصل امروزی پسانها ظهور کرده که شرح آن خواهان یک بحث جداگانه میباشد. مردم شروع هر سرما و گرما را با جا و بیجا کردن رمه های حیوانات شان از طویله ها با میله و خوشگذرانی جشن می گرفتند. در شروع گرما حیوانات را از طویله بیرون ساخته به

صفحاتی از زندگی ام در وصلت و در هجرت (۳)

پروفیسر دکتر عبدالواسع لطیفی الکسندریه، ورجینیا راستی، خانه محقری که من در آن به دنیا آمدم، دریچ و خم یکی از نواحی شهر قدیم کابل، در کوچه اندرابی واقع بود، کوچه که در آن خانواده های مرحوم قاری نورمحمد کهگدای، مدیر محترم کاروان، مبارز فقید مرحوم عبدالصبور غفوری و قاری عبدالرسول خان (که هر دو فامیل با ما قرابت خانوادگی هم داشتند)، عبدالجمیل خان، انجنیر نعیم خان، مرحوم عبدالنسیب خان و چند خانواده محترم دیگر اهل کسبه، که با مشاغل آبرومند بقالی، خرده فروشی، پیزاردوزی، سلمانی، گادی رانی و امثال آن مصروفیت داشتند و همه همسایگان نیک و پرمحبت ما بودند.

کوچه اندرابی نسبتاً فضای کشوده و به اصطلاح دلواز دست و در نزدیکی و قرابت جوی شیر و دریای کابل واقع بود، و باغ مکتب غازی و مکتب مستورات و باغ یعقوب خان در جوار سایر خانه ها، زینت بخش این محله بود. این کوچه زادگاه محبوب، مأمّن و محرق احساسات و آرزوها و رویاهای طفلانه ام بوده و بر ساخت و بافت مراودات اجتماعی و شکل سلوک و عاداتم تا اندازه تأثیر مستقیم و ماندگار داشته است. لهذا کوچه اندرابی و رویداد های آنرا هرگز فراموش نکرده ام، و بعدها در مراحل پیشرفته عمر، با وجود سکونت در نواحی دوردست شهر، گاهگاهی به دیدار آن کوچه می رفتم و از دیدن بعضی منازل و دکانچه های آن که هنوز به حال خود باقی مانده بود، لذت می بردم و با خاطره هایم زندگی می کردم.

همین لحظه که این سطور را مینویسم یادم از قطعه شهر شاعر و نویسنده شهیر فرانسه، ویکتور هوگو می آید که در مجموعه (برگهای خزانی) خود، صحنه رقت انگیز بازدید و عودت دوباره خود را پس از سال ها جدایی، به محله و مسکن آبایی اش چنین ترسیم می کند:

چطور با کمترین زمان همه چیز را در تغییر می بینم، ای طبیعت، تو با جبین پرطنطنه ات، چه لاقید و بی پروا و فراموشکار هستی

و چطور در مسیر پرتحولت، تارهای مرموزی را که پیوند قلب های ماست،

از هم پاره می کنی و درهم می شکنی!
خانه که در آن می زیستم، دیگر مرا نمی شناسد،
و آن درختی که ساقه اش کتیبه نام های ما بود،
یا از ریشه قطع شده و یا مرده است ...

در طول قسمت وسطی این کوچه جوی پرآبی که گاه صاف و پر موج و گاهی مکرر و گل آلود می بود جریان داشت، و ریش سفیدان و نمازگزاران محله سعی میکردند آب آنرا حتی الامکان از آلودگی های اضافی دور نگاهدارند. در فصل بهار از آب روان آن برای آبیاری اشجار و باغچه های منازل استفاده می کردند. بهرحال، کوچه اندرابی به هر شکل و صورتی که داشت، جایگاه پر امن و محراق احساسات و اندیشه های دوره حساس حیات من و صدها مردم هم محله و همسایه ما بود، و همه به آن علاقه و پیوندهای صمیمانه و ناگسستی داشتیم.

چه اسف انگیز است که امروز قسمتی از همان کوچه عزیز و دوست داشتنی، مانند صدها کوچه دیگر کابل و ویران، زیرشلیک راکت و گلوله ها و خمپاره ها و در طول جنگهای تحمیلی و برادر کشی ها و خانه براندازی ها، یا بکلی متلاشی گشته و نابود شده و یا به حال زار و نیمه ویران، منزلقه بیچارگان و فقرا و شوربختان گردیده است.

به یاد بود همین کوچه محبوب بود که چندی قبل درین دیار هجرت، وقتی شاعر شیرین کلام فریدون مشیری به واشنگتن آمد و شعر معروف «کوچه» اش را در محافل شعرخوانی دوباره سرود، یادم از کوچه های پر امن و پر خاطره محلات آن زمان پر صلح و صفای کابل آمد و در انعکاس سرود زیبای مشیری، یک پارچه حسرتبار یادگاری را زیر عنوان «آنجا... آن کوچه دیگر نیست» نوشتم که مفاهیم دردناک آن چنین است:

آن کوچه شده مدفن غم انگیز شهدا، کلبه و کاشانه بسوخت در آتش راکت ها،

دانی که در آن کوچه و صدها کوچه دیگر، دشمن سفاک چه بیداد و جفا کرد
برکنله شهروندان:

جمعی گشت، جمعی معیوب یا مجروح، جمعی مایوس و سرگردان،

جمع دیگر شوربختان آواره ملک دیگران، (ص ۸)

از آسمان شبهای مزار شریف تا تحصیل در هاروارد و آرزوی کار در ناسا

فاطمه حسینی یکی از تهیه کنندگان برنامه های فارسی دری صدای امریکا به تاریخ ۱۸ حوت گزارش ذیل را از صدای امریکا پخش نمود:

مریم حسینی دختر ۲۱ ساله افغان در رشته فزیک کیهانی و نجوم در یونیورسیتی هاروارد بورسیه تحصیلی در دوره ماستری و دکترابست آورد. اودرسال ۲۰۱۵ م همراه خانواده با برنامه ویزای ویژه مهاجرت به امریکا آمده اکنون در ایالت تکراس زندگی می کند، سال آخر دوره لیسه را در امریکا به اتمام رساند و اکنون برای تحصیلات عالی در یونیورسیتی معتبر هاروارد آماده می شود.

خانم حسینی به صدای امریکا گفت که در سن هفت سالگی بعد از شنیدن داستان انوشه انصاری، نخستین زن ایرانی که به فضا سفر کرد، مسحور دنیای ستارگان و علاقمند تحصیل و کار در این رشته شد. او گفت که بعد از اینکه پدرش داستان خانم انصاری را به عنوان یک داستان الهام بخش به وی روایت کرده او مجذوب کهکشانشده بود و هنوز دانشجوی متوسطه بود که شبها به آسمان شهر مزار شریف خیره می شد و خود را در کهکشانشا غرق می کرد. به گفته خانم حسینی، آسمان، ستارگان، کهکشانشا و پرسش و مطالعه در مورد اجسام آسمانی همواره برایش شگفت انگیز و حیرت آور بوده است.

مریم دوره ابتدایی و متوسطه مکتب را در شهر مزار شریف و درس های دوره لیسه را در شهر هرات خوانده است و دوره لیسانس را در رشته فزیک و نجوم در یونیورسیتی تکراس به پایان رسانده است.

خانم حسینی که تحصیل در رشته کیهانشناسی برایش در افغانستان مقدور نبود، پس از آمدن به ایالات متحده درصدد تحصیلات عالی در این رشته برآمد. فرار است در ماه اگست امسال، درس هایش را در یونیورسیتی هاروارد آغاز کند. او می گوید مسلط شدن به زبان انگلیسی و شیوه وارد شدن به کالج و یونیورسیتی در سیستم آموزشی ایالات متحده از مهمترین چالش هایش بوده است، با اینحال به گفته وی پشتکار، هدفمندی و مشورت با افرادی که در رشته نجوم تجربه داشتند، او را برای رسیدن به آرزوهایش کمک کرده است.

کار کردن در ناسا یا اداره ملی تحقیقات فضایی ایالات متحده و سفر به فضا یکی از اهداف دراز مدتی است که خانم حسینی باورمند است به آن دست خواهد یافت. یادداشت: اداره و همکاران جریده امید کامیابی های بیشتر این دوشیزه ارجمند و سختکوش را آرزو دارند.

یادی از ملا ها

ملای قندهاری نگاه رنجیده به او افگند و با کمال ادب پاسخ داد: این پاره آتش را از پیش من بردار که از آن بی نیازم. اصرار والی حلب سودی نداشت. وقتی از حجره اش بیرون آمد، زیر لب می گفت: بنده پاک خدا، مرد راستین خدا. /

چهره جامعه ...

محترمه پوهنوال محبوبه حقوقل بود، تا اینکه گلسبدین حکمتیار و عبدالرشید دوستم و عبدالعلی مزاری و حضرت صبغت الله مجددی جنگ دستجمعی را بر علیه دولت آغاز کردند و همه فعالیت های دولتی و حیاتی را در پایتخت فلج ساختند. /

و در مکالمات روزمره از خود به «ایشان» تعبیر می کرده است، و این «ایشان» «از غیبت» «من» «دوری از عوارض» «نفس» «خبر می دهد و گویا حتی در محاورات خویش در زبان عربی نیز از ضمیر متکلم وحده یعنی «انا» (من) پرهیز داشته و «هم» (= «ایشان») رایجی آن به کار می برده است. بوسعید معتقد بوده است که همه رنجهای انسان از میدان دادن به خودخواهی و کششهای نفس است و باید بدانید و تاکیدی کنم که حتماً بدانید که این نفی «من» و «نفس» به هیچ وجه به معنی نفی زندگی و حتی لذتهای طبیعی زندگی نیست.

از ژرفنگری در یکی از رفتارهای بوسعید بامرید خویش حسن مؤدب، این نکته بخوبی روشن میشود: در اسرارالتوحید، داستان بسیار شیرین و عمیقی وجود دارد که خلاصه آن در چند سطر عبارتست از این که حسن مؤدب که یکی از جوانان مرفه نیشابور و از خاندانهای معروف شهر بود، وقتی که به حوزه ارادتمندان بوسعید پیوست، بوسعید یک روز او را به کاری عجیب واداشت: گفت «باید بروی از دورترین نقطه شهر شکنجه و جگر و (صفحه ۵ه)

کتابهای تازه آماده عرضه به علاقمندان

- ۱- «تاریخچه طبابت در افغانستان، از زرتشت تا این اواخر» در دو جلد- نویسنده: دکتر غلام محمد دستگیر. تلفون برای دریافت کتاب: ۵۱۲۰-۳۳۰-۳۰۳
- ۲- «جفای بزرگ» پژوهشی درباره اتهام کودتای شهید میوندوال . نویسنده: داوود ملکیار. تلفون برای دریافت کتاب: ۶۱۹-۲۴۹-۱۰۲۲
- ۳- «صفحه از تاریخ معاصر افغانستان ۱۹۰۰-۱۹۳۰» نویسنده: فضل غنی مجددی. تلفون برای دریافت کتاب: ۵۱۰-۹۷۹-۹۴۸۹
- ۴- «یادداشت ها- خاطرات سیاسی حضرت محمد صادق المجددی (رح)» گزینش از عبدالله المجددی - تلفون برای دریافت کتاب: ۷۰۳-۷۷۶-۰۸۶۶
- ۵- «یادنامه ی استاد قاسم»- بیانگذار موسیقی معاصر در افغانستان» گردآورنده: وحید قاسمی. محل دریافت کتاب: انتشارات امیری، کابل- تلفون: ۰۹۱۲+ ۹۳۷۸ ۴۱۰+

گزینهش از نصیر احمد رازی ، سدنی ، استرالیا

دریچه به نثر پیشینیان

ملاقات شیخ ابوسعید ابوالخیر و ابوعلی سینا

یک روز شیخ ما ابوسعید، قدس الله روحه العزیز، در نیشابور مجلس می گفت، خواجه بوعلی از در خانقاه شیخ درآمد، و ایشان هر دو پیش از آن یکدیگر را ندیده بودند... اگر چه میان ایشان مکاتبت بوده... چون او از در درآمد شیخ ما روی به وی کرد و گفت: «حکمت دان آمد.» خواجه بوعلی درآمد و بنشست. شیخ با سر سخن شد، مجلس تمام کرد و از تخت فرود آمد و در خانه شد. خواجه بوعلی باشیخ در آنجا شد، و در خانه فراز کردند و سه روز با یکدیگر بودند به خلوت و سخن می گفتند که کس ندانست و هیچ کس در برایشان نشد، مگر کسی را که اجازت دادند، و جز به نماز جماعت بیرون نیامدند. بعد از سه شبانه روز خواجه بوعلی برفت. شاگردان از خواجه بوعلی پرسیدند که «شیخ را چه گونه یافتی؟» گفت: «هر چه من می دانم او می بیند.» و متصوفه و مریدان شیخ چون به نزدیک شیخ درآمدند از شیخ سؤال کردند که «ای شیخ! بوعلی را چون یافتی؟» شیخ گفت: «هر چه ما می بینیم او می داند.»

و خواجه بوعلی را در حق شیخ ما ارادتی پدید آمد و پیوسته به نزدیک شیخ ما آمدی و کرامات شیخ می دیدی. یک روز از در خانقاه شیخ درآمد. شیخ گفته بود که ستور زین کنی تا به زیارت زندرن شویم، و آن موضعی است برکنار نیشابور در کوه معروف وغار ابراهیم ادهم و صومعه وی، که مدت ها در آنجا عبادت کرده است. چون خواجه بوعلی درآمد شیخ ما گفت: «ما را اندیشه زیارت زندرن می باشد.» خواجه بوعلی گفت: «ما در خدمت بیایم.» هر دو برفتند و جمع بسیار از صوفیه و مریدان شیخ و شاگردان بوعلی با ایشان، در راه می رفتند، نبی بر راه افتاده بود، شیخ بفرمود تا آن را برگرفتند. چون به نزدیک صومعه رسیدند، شیخ از اسب فرود آمد و آن نی بستند و در دست گرفت، به موضعی رسیدند که سنگ خاره بود ساده، شیخ آن نی که دردست داشت بر آن سنگ خاره زد تا بدانجا که دست مبارک شیخ ما بود آن نی بدان سنگ فرو شد. چون خواجه بوعلی آن بدید در پای شیخ افتاد و بوسه بر پای شیخ داد و کس ندانست که در اندرو خواجه بوعلی چه بوده است که شیخ آن کرامت به وی نمود.

اما خواجه بوعلی چنان مرید شیخ ما گشت که کم روزی بودی که به نزدیک شیخ ما نیامدی و بعد از آن هر کتاب که در علم حکمت ساخت، چون اشارات و غیر آن، فصلی مشبوع در اثبات کرامات اولیا و شرف حالات متصوفه ایراد کرد، درین معنی، و در بیان مراتب ایشان و کیفیت سلوک جاده طریقت و حقیقت تصانیف مفرد ساخت، چنانکه مشهور است.

(اسرارالتوحید)

خودخواهی از دید ابوسعید ابوالخیر (۳۵۷-۴۴۰)

داستان: بوسعید معتقد است همه رنجها و مصائبی که انسان تحمل می کند نتیجه خودخواهی و ظاهر سازی اوست، همان چیزی که در تعبیر او «نفس» خوانده می شود. او بزرگترین دشمن انسان را همین حس خودخواهی و در نتیجه ظاهر سازی و یا توجه به نفس می داند و معتقد است «طاغوت» هر کس نفس اوست و «یار بد آموزی» که انسان را از آن بر حذر داشته اند، همین نفس است و حتی بهشت و جهنم از دیدگاه او در همین نقطه است که آنجا که تویی تو (= نفس و تمایلات نفس و در نتیجه ظاهر سازی و ریا کاری ها) با تست آنجا دوزخ است و آنجا که تو نیستی (یعنی میدانی برای خودخواهیها وجود ندارد) بهشت است. «حجاب میان بنده و خدای آسمان وزمین نیست، عرش و کرسی نیست، پنداشت و منی تو حجاب است، از میان بگیر و به خدا رسیدی.»

بوسعید در زندگی خویش این نظریه را تا سرحد کمال عملی کرده و چنانکه میدانید، او در سراسر عمر خویش، حتی بکبار کلمه «من» را بکار نبرده است (دنباله در ستون وسط این صفحه)

شرح اشتراک هفته نامه امید

ایالات متحده: ۶ ماه (۴۰ دالر - یکسال (۸۰) دالر

کانادا: ۶ ماه (۴۵) دالر - یکسال (۹۰) دالر

سایر کشورها: ۶ ماه (۵۰) دالر - یکسال (۱۰۰) دالر

Omaid Weekly

12286 Ashmont Ct #202

Woodbridge, VA 22192-7075 U.S.A.

Tel : (703) 491-6321

Email: mkqawi471@gmail.com

نابود باد برتری جویی ...

چنان عدم تمکین به دموکراسی واقعی و حرمت به انبای بشر و میلان به طرف برتری جویی جهان رابه کدام سمت و سورهمنون میشود؟ و توتالیتریسم و وفاشیسم چه ارمغانی رادرقبال خواهد داشت؟ دولت بایدن در حالی در کاخ سفید مستقرشده که چهارسال گذشته باسیاست های نوع ترمپیسیم جامعه ایالات متحده رابشدت چندقطبی ساخت، بطوریکه این التهاب فرامکانی شده و به یک مدیریت قوی نیازدارد و بهمین خاطر دولت بایدن چالشهای زیادی فراوی خویش دارد، از جمله بایدمذاکرات صلح افغانستان و خط و خطوطی که خلیلزاد در بیست سال ترسیم نموده راهیست، که تمکین به دموکراسی امریکا - افغانستان و جهان نبوده است، و باید یک بازبینی وباز نگری همه جانبه برآن صورت بگیرد، که من در نامه های سرکشاده ودر مقال ومحال دیگر آنرا دنبال خواهم کرد. انشاءالله تعالی ! /

=====

اومدعیست که یوسف قرضای در دیدار با اعضای دادگاه عالی طالبان گفت «برای منظره پیرامون بتها نیامده بلکه هدف اساسی ارائه مشوره های نیک و ابراز همدردی با آنان است که با وجود خصومت و فشارهای تمام جهان، معضلات جدید را برای خود خلق نکنند.» قرضای گفت حنفی مسلک است و حکم اصل، شکستن بتها است، ولی شرایط و روزگار برخی استثناهای شرعی را برای آنها مجاز می داند. نورمحمد ثاقب، رئیس دادگاه عالی حکومت طالبان به آقای قرضای گفته بود که در عدم انجام این کار نیز کدام فایده بین المللی، متصور نیست؛ بهتر است که احکام شرعی اجرا شود.

آقای مطمئن نوشته که در مورد تندیس های بامیان، ملاعمر، علما و هم سایر مقامهای دانستند که تندیس ها مورد پرستش هیچکس نبوده و نه هم در کشورهای اسلامی بت پرستی به اندازه معمول است که خطر مستقیم متوجه اسلام باشد. اوافزود «انس و محبت ورزی با آن، اگر زیر نام آثار تاریخی باشد و به عنوان یادگاری از گذشته، عملی ممنوع در شریعت اسلام است.»

جامعه جهانی برای حفاظت از بودا چه پیشنهاد داشتند: عبدالسلام ضعیف نیز در کتابش نوشته زمانیکه مولوی عبدالولی، وزیر امر به معروف و نهی از منکر طالبان دستور تخریب مجسمه باستانی بودا در بامیان را داد و برنامه طالبان برای تخریب مجسمه ها افشا شد. دیپلمات ها و نمایندگان جهان بر علیه طالبان ایستادند و به سفارت طالبان در اسلام آباد آمدند. علاوه بر نشست های متعدد به گفته او، دیپلمات های خارجی مقیم اسلام آباد در بیرون سفارت تظاهرات کردند و یونسکو ۳۶ نامه اعتراضی به سفارت طالبان فرستاد. به گفته او نمایندگان دیپلمات های چینی، ژاپنی و سریلانکای بیشترین فعالیت را برای جلوگیری از تخریب مجسمه بودا داشتند. چین خواست که طالبان باید فوراً آمادگی برای تخریب مجسمه ها را متوقف کند. سریلانکا پیشنهاد کرد تا مجسمه ها را از افغانستان خارج کند. به گفته او رهبر مذهبی فرقه بودا از سریلانکا به اسلام آباد سفر کرده خواستار سفر به افغانستان شده که درخواستش رد شد. جاپان هیأتی را به رهبری وزیر خارجه اش، وزیر امور فرهنگی و شش وزیر دیگر به پاکستان فرستاد. پیشنهاد آنها شبیه پیشنهاد سریلانکا بود. اول، مجسمه راقطعه قطعه و از جایش بردارند و به جاپان انتقال دهند و در آنجا دوباره آنرا بازسازی کنند. دوم، مجسمه ها را از سر تا پا قسمی ببوشانند که هیچ کس نتواند تشخیص دهد که آنها وجود دارد.

به گفته او این هیأت به طالبان پول پیشنهاد کرد و هیأت جاپانی خاطر نشان ساختند که افغان ها اجداد مذهب شان بودند و آنها از طالبان انتظار داشتند تا آثار تاریخی و مذهبی شان را حفظ کنند.

آقای ضعیف نوشته، از آنان پرسیده که چرا زمانی که افغان ها مسلمان شده آنها از افغان ها پیروی نکردند. او نوشته که به هیأت گفتم مجسمه های بودا از سنگ و توسط مردم ساخته شده آنها ارزش واقعی به خاطر بودن یک دین را ندارند. آنها استدلال کردند که کعبه در مکه نیز از سنگ و توسط مردم ساخته شده خدا آن ساختمان را نساخته پس چرا میلیون ها مسلمان سالانه به زیارت آن می روند و به دور آن می چرخند؟ (دنباله صفحه پنج)

جنرال محمدنبی عظیمی وفات کرد

۳ مارچ / تاشکند - بی بی سی خبر داد که سترجنرال محمدنبی عظیمی، نابود کننده کودتای شهنواز تزی و خنثی کننده اشغال کابل توسط افراد گلبدین پس از سقوط داکترنجیب الله، امروز چهارشنبه ۱۳ حوت در شهر تاشکند ازبکستان بنا بر سکتة مغزی، در ۷۸ سالگی درگذشت.

به قول محمد عثمان نجیب از کارمندان ارشد رادیو تلویزیون افغانستان در زمان حاکمیت نجیب، در پایان جنگ تنگی و اغجان لوگر که قوماندان آن عظیمی بود و با همکاری جنرال دوستم، حملات گلبدینی هابر کابل را به شکست مواجه ساخت، بنابراین تاجیکی او، با اینکه حکمروایی نجیب احمدزی را از سقوط حتمی بدست

گلبدین خروتنی نجات داد، مورد حسد رئیس جمهور قرار گرفته و توطئه ترور او توسط داکترنجیب الله احمدزی ریخته شد، تا مانند جنرال تاجیک تبار دیگر، جلال رزمنده که در هرات ذریعه ایادی نجیب ترور شد، از میان برداشته شود، که خوشبختانه قرین به موفقیت نگردد.

محمدنبی عظیمی نویسنده کتاب اردو و سیاست در سه دهه اخیر افغانستان، و چنداثر دیگر، یک (کابلی بچه) با دانشی بود که مستند نویسی و سره نویسی و ساده نویسی رابه خیلی از نویسندگان جوان یاد داد، ولی در عین حال یکی از جدی ترین مقامات نظامی چهاردهه اخیر کشور بود که در برابر قوم پرستی و فاشیسم قومی و زبانی مردانه ایستاد.

میت شادروان محمدنبی عظیمی روز ۶ مارچ باتشریفات کامل نظامی در حضور اراکین دولتی و مقامهای وزارت دفاع و خانواده اش در گورستان شهدای صالحین به خاک سپرده شد. انالله وانا الیه راجعون /

=====

بین المللی و تاثیرات سوء آن چه خواهد بود.

این مقام طالبان سخنان آقای حیدر را محتاطانه توصیف کرده است. ملا عبدالسلام ضعیف، سفیر طالبان در پاکستان در کتاب «زندگی من با طالبان» نیز نوشته که آقای حیدر در مقابل ملا عمر ضعیف استدلال می کرد. از جمله که این کار غیر اسلامی و بی سابقه است. بگفته او، آقای حیدر به عدم ضرورت تخریب این مجسمه اشاره کرده و گفت اهرام مصر در مصر نابود نشده است.

مطمئن نوشت ملاعمر در جواب این مقام پاکستانی گفت «قانون ما شریعت اسلامی است، شریعت حکم بر شکستن آن می کند، ما بر تطبیق قانون داخلی خود مکلفیم.» بگفته او آقای حیدر به ملاعمر گفته بود که در اینجا حاکمان مسلمان دیگری مانند غزنوی و ابدالی نیز حکمروایی کرده اند اما این بتها را نشکسته اند. در نهایت ملاعمر با اشاره به روز قیامت و آیتی از قرآن: «إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا» (آنگاه که زمین به لرزش [شدید] خود لرزیده شود) گفته بود که اگر این کار رانکند باز در روز قیامت مورد پرسش قرار خواهیم گرفت. آقای ضعیف نیز نوشته زمانیکه پرویز مشرف، رئیس جمهور پیشین پاکستان هیأتی را به قندهار فرستاد خیلی دیگر دیر شده بود.

به نوشته آقای مطمئن، معین حیدر به دلیل اینکه شیعه مذهب و از لحاظ فکری طالبان را نمی پسندید سخنان ملاعمر را به شکل نادرست برای مسئولان حکومتی پاکستان و خارجی هاتعبیر کرد.

سفر علمای اسلامی به قندهار: آقای مطمئن نوشت برای انهدام مجسمه بودای بامیان، انباری از باروت به این ولایت فرستاده شده بود. کار انهدام آغاز شد، نیم کاره نوز باقی مانده بود که هیأتی از دانشمندان نامدار و سرشناس جهان عرب، به درخواست یونسکو و وساطت کشور قطر به قندهار سفر کردند. به گفته اوریاست هیأت راشیخ احمد عبدالله زید، وزیر خارجه قطر به عهده داشت، یوسف قرضای، شخصیت بین المللی و شیخ عبدالقادر العماری، رئیس محکمه استیناف (تجدید نظر) قطر و فرید واصل، مفتی اعظم مصر از اعضای هیأت بودند.

به نوشته او، هیأت ۱۱ مارچ به قندهار آمد. آنها فکر می کردند که طالبان هنوز حکم انهدام مجسمه بودا را اجرا نکرده و می خواستند که با روحانیون دادگاه عالی افغانستان دیدار کنند. به این هیأت شورای امنیت سازمان ملل ۴۸ ساعت فرصت داده بود. به دلیل اینکه وقت آنان کم بود، هیأت دادگاه عالی از کابل به قندهار فرا خوانده شدند.

طالبان چطور تصمیم به تخریب مجسمه های بودا گرفتند

۱۱ مارچ ۲۰۲۱ - ۲۱ حوت (اسفند ۱۳۹۹) احمد شفایی خبرنگاری بی بی سی در باره تخریب تندیسهای تاریخی بودا در بامیان گزارش ذیل را تهیه کرده است:

طالبان در ۱۱ مارس / مارچ سال ۲۰۰۱ دومجسمه بزرگ بودا را در ولایت بامیان افغانستان منفجر کردند. صلصال با ارتفاع ۵۳ متر و شهمامه با ارتفاع ۳۵ متر، در میان سال های ۳۰۰ تا ۷۰۰ میلادی با سبک ویژه و با تراشیدن کوه ساخته شده بودند. اما این دو مجسمه به فتوای ملا محمد عمر، رهبر وقت این گروه با جاسازی دینامیت منفجر و به سنگریزه تبدیل شدند.

تاکنون روایت های زیادی از روند تخریب مجسمه های بودا نقل شده، اینکه طالبان چرا تصمیم به تخریب بوداهای بامیان گرفتند و چرا تلاش های جامعه جهانی و روحانیان کشورهای اسلامی برای جلوگیری از این تخریب نتیجه نداد، روایت دیگری است.

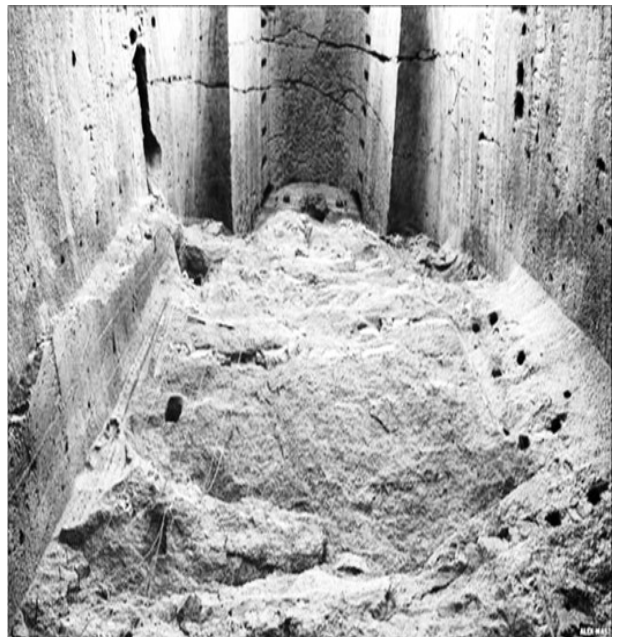
فرمان تخریب مجسمه های بودا: عبدالحی مطمئن، از سخنگویان ملاعمر رهبر طالبان در کتاب «ملا محمد عمر، طالبان افغانستان» نوشته که در ابتدا برخی افراد تخریب مجسمه بودا را به عنوان عملی انتقام جویانه مطرح کرده بودند. در سال ۱۹۹۷ به نوشته او ملاعبدالواحد از فرماندهان نظامی طالبان در مناطق غوربند و تنگی شیب در بامیان بگونه خودسرانه در آوریل سال ۱۹۹۷ به رسانه ها گفت اگر بامیان را تسخیر کند، مجسمه های بودا را خواهد شکست. در آن زمان بامیان به یکی از مراکز مقاومت علیه طالبان بدل شده بود که فرماندهی آنرا حزب وحدت به رهبری محمد کریم خلیلی داشت.

به گفته او بعد از آن، پخش ترانه در رادیو کابل درباره ابراهیم و بت شکنی اش، باعث شد که تخریب مجسمه های بودا در ذهن شماری از ملاها جا بگیرد. طالبان به صورت گروهی سرود بدون موسیقی را اجازه داده بودند که به آن «ترنم یا ترانه» می گفتند. به نوشته او، بعد از تصرف بامیان توسط طالبان این موضوع بیشتر مورد بحث قرار گرفت و در اوایل سال ۲۰۰۱ به دارالافتای دادگاه عالی (ستره محکمه) حکومت طالبان محول شد. دادگاه موضوع را به ملاعمر ارجاع داد.

آقای مطمئن نوشته که ملا محمد عمر دیدگاه علما را جویا شد و آنان بر شکستن تندیس ها حکم کردند و خود رهبر طالبان هم به شکستن بت ها حکم داد. به گفته او، با صدور این فرمان و انکشا آغاز شد و حکومت طالبان که قبلاً با تخریب و تعزیرات اقتصادی امریکا روبرو بود، زیر فشارهای جهانی قرار داشت. او نوشته: «رسانه ها و حلقات سیاسی بین المللی به این موضوع جنبه تبلیغاتی می دادند.»

ملاعمر: تخریب نکنیم در روز قیامت مورد پرسش قرار خواهیم گرفت

با صدور فرمان تخریب مجسمه های بودا این خبر مثل بمب اتم در سراسر جهان صدا کرد. سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی سازمان ملل متحد (یونسکو)، کشور جاپان / ژاپن، سریلانکا، قطر و سایر کشور ها تلاش های زیادی کردند تا تندیس های بوداهای بامیان تخریب نشود ولی طالبان کوتاه نیامدند و دست از تخریب مجسمه ها برنداشتند.

آقای مطمئن در کتاب خود نوشت پاکستان معین حیدر، وزیر داخله / کشور خود رابه قندهار فرستاد تا حکومت افغانستان را از این اقدام باز دارد. آقای حیدر در این سفر با ملاعمر دیدار و درباره انصراف طالبان از شکستن تندیس ها و مشوره حکومتش را به رهبر طالبان سخن گفت و اینکه اگر مجسمه تخریب شود فشارهای

آنچه که بعد از انفجار از مجسمه بودا باقی مانده است

